

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 81/06-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. marca 2006 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. I. K., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. D. P., B., vo veci namietaného porušenia práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 35/96, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Ndob 45/2005 zo 14. júna 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. I. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2005 faxom podaná a 10. októbra 2005 poštovou prepravou doručená sťažnosť JUDr. I. K., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. D. P., B., ktorou namietal porušenie práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom

a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 35/96, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Ndob 45/2005 zo 14. júna 2005.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že uznesením krajského súdu sp. zn. 51-24 K 35/96 z 24. februára 1998 bol ustanovený za správcu konkurznej podstaty úpadcu Ľ. H., K. (ďalej len „úpadca“) a súčasne bol na majetok úpadcu vyhlásený konkurz. Predmetná vec bola pridelená sudcovi krajského súdu JUDr. A. M. (ďalej aj „konkurzný sudca“). V roku 2002 došlo medzi sťažovateľom a konkurzným sudcom k „*osobným sporom*“, v dôsledku čoho sťažovateľ (ako jeden zo žalobcov) podal proti konkurznému sudcovi (ako jednému zo žalovaných) žalobu o ochranu osobnosti a súčasne podal na konkurzného sudcu „*trestné oznámenie (...) pre trestný čin ohovárania*“.

Podľa tvrdenia sťažovateľa v dôsledku „*vyššie uvedených osobných sporov*“ ho konkurzný sudca JUDr. A. M. uznesením č. k. 51-24 K 395/97-1370 zo 14. novembra 2002 zbavil funkcie správcu konkurznej podstaty v inom konkurznom konaní vyhlásenom na majetok úpadcu PREGLEJKA, a. s., so sídlom v Ž. Na základe odvolania sťažovateľa proti predmetnému uzneseniu, ktorým bol zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty v konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 395/97, ako aj na základe námietok zaujatosti vznesených proti konkurznému sudcovi konkurznými veriteľmi úpadcu PREGLEJKA, a. s., najvyšší súd uznesením sp. zn. Ndob 40/03, 6 Obo 44/03 z 27. februára 2003 zrušil predmetné uznesenie krajského súdu zo 14. novembra 2002, ktorým bol sťažovateľ zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty, a súčasne rozhodol o vylúčení konkurzného sudcu JUDr. A. M. z prejednávania a rozhodovania konkurznej veci vedenej pod sp. zn. 51-24 K 395/97 z dôvodu pochybnosti o jeho nezaujatosti v prejednávanej veci.

Následne, aj vzhľadom na vyššie uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu, podal sťažovateľ v postavení správcu konkurznej podstaty návrh na vylúčenie konkurzného sudcu

JUDr. A. M. z ďalšieho konkurzného konania vyhláseného na majetok úpadcu KAS Kuhajda a spol. s r. o., D., vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 51-24 K 194/96. Najvyšší súd rozhodol o tomto návrhu sťažovateľa uznesením sp. zn. Ndob 612/03 z 8. decembra 2003, ktorým konkurzného sudcu vylúčil z prejednávania a rozhodovania konkurznej veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 51-24 K 194/96.

Potom podal sťažovateľ námietky zaujatosti proti konkurznému sudcovi aj v napádanom konkurznom konaní vyhlásenom na majetok úpadcu vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 51-24 K 35/96, v ktorom bol konkurzný sudca konajúcim sudcom a sťažovateľ ustanoveným správcom konkurznej podstaty. O námietke zaujatosti podanej sťažovateľom 14. novembra 2003 rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. Ndob 610/03 z 8. decembra 2003, ktorým zastavil konanie o námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom proti konkurznému sudcovi v konkurznom konaní sp. zn. 51-24 K 35/96 s odôvodnením, že správca konkurznej podstaty nie je účastníkom konkurzného konania, a preto nie je oprávnený vzniesť námietku zaujatosti proti konajúcemu sudcovi. Ďalšiu námietku zaujatosti proti konkurznému sudcovi v konkurznom konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 51-24 K 35/96 vzniesol sťažovateľ ako ustanovený správca konkurznej podstaty v predmetnom konaní 23. januára 2004. Sťažovateľ v sťažnosti neuviedol, ako bola táto vybavená. Následne bol sťažovateľ rozhodnutím konkurzného sudcu č. k. 51-24 K 35/96-2037 z 11. apríla 2005 zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 35/96. Sťažovateľ sa proti tomuto rozhodnutiu odvolal a súčasne z tohto dôvodu 6. mája 2005 podal proti konkurznému sudcovi v predmetnom konkurznom konaní aj námietku zaujatosti a žiadal o jeho vylúčenie. Najvyšší súd rozhodol o sťažovateľovej námietke zaujatosti uznesením sp. zn. 4 Ndob 45/2005 zo 14. júna 2005, ktorým konanie o tejto námietke zaujatosti a o vylúčenie konkurzného sudcu z prejednávania a rozhodovania konkurzného konania sp. zn. 51-24 K 35/96 zastavil. V odôvodnení označeného rozhodnutia najvyšší súd vyslovil právny názor: „*Správca konkurznej podstaty nie je účastníkom konkurzného konania, preto ani námietku zaujatosti voči sudcovi podať nemôže.*“ O odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu z 11. apríla 2005, ktorým bol zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty, rozhodol

najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Obo 206/2005 z 31. augusta 2005, ktorým napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ namieta, že postupom konkurzného sudcu krajského súdu v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 35/96, ako aj uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndob 45/2005 zo 14. júna 2005 bolo porušené jeho právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Porušenie označeného práva postupom konkurzného sudcu krajského súdu v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 35/96 vidí sťažovateľ v tom, že „v predmetnom konkurznom konaní konal a rozhodoval sudca, ktorý nespĺňal ústavou a zákonmi požadovanú podmienku nestrannosti a nezaujatosti. (...)

Tým, že sudca Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. A. M. ďalej konal a rozhodoval v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 51-24 K 35/96 aj napriek tomu, že sa z Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Ndob 612/03 z 8. 12. 2003 dozvedel, že je zaujatý voči mojej osobe, bolo porušené moje právo domáhať sa svojho práva zákonom ustanoveným postupom na nezávislom a nestrannom súde.

V Uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Ndob 612/03 z 8. 12. 2003 sa okrem iného uvádza, že pôsobenie sudcu JUDr. A. M. voči mojej osobe nemožno perspektívne v danom konkurznom konaní vnímať ako neutrálne a nepredpojaté a že mnou vznesená námietka zaujatosti sudcu JUDr. A. M. je dôvodná.

Vzhľadom na vyššie uvedené a v súlade s vtedy platným a účinným znením § 15 ods. 1 OSP (dnes § 15 OSP), podľa ktorého len čo sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený (pričom podľa ustanovenia § 14 ods. 1 OSP sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti), oznámi to neodkladne predsedovi súdu a v konaní môže zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad, bol sudca Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. A. M. neodkladne po tom, čo mu bolo doručené Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Ndob 612/03 z 8. 12.

2003 (ktorým bol predmetný sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania v predmetnom konkurznom konaní z dôvodov, ktoré nespočívali v jeho vzťahu k danej konkurznej veci, ale z dôvodov, ktoré spočívali nepochybne v jeho vzťahu k mojej osobe ako správcovi konkurznej podstaty), povinný to oznámiť predsedovi súdu a nechať sa sám vylúčiť z prejednávania v právnej veci konkurzu na majetok úpadcu L. H., K., (...), v ktorej som bol správcom konkurznej podstaty a on konkurzným sudcom.

Sudca Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. A. M. sa v prípade konkurzného konania vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 51-24 K 35/96 nespravoval právnymi normami obsiahnutými vo všeobecne záväzných právnych predpisoch uvedených v sľube, ktorý zložil, a takisto nerešpektoval právny názor uvedený v Uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Ndob 612/03 z 8. 12. 2003, čím porušoval povinnosti mu uložené a zároveň týmto svojím konaním porušil moje základné právo tak, ako to uvádzam v tejto sťažnosti“.

Sťažovateľ tvrdí, že jeho právo porušil aj najvyšší súd, keď uznesením sp. zn. 4 Ndob 45/2005 zo 14. júna 2005 zastavil konanie o jeho námietke zaujatosti proti konkurznému sudcovi z dôvodu, že sťažovateľ ako správca konkurznej podstaty nie je účastníkom konkurzného konania, a preto nie je ani oprávnený podať námietku zaujatosti proti konkurznému sudcovi. Sťažovateľ ďalej argumentuje tým, že «správca konkurznej podstaty je účastníkom konkurzného konania, a to podľa § 7 ods. 2 ZKV ako veriteľ pohľadávky proti podstate.

Veriteľom, a teda zároveň aj účastníkom konkurzného konania, sa správca konkurznej podstaty stane už v okamihu, keď uskutoční za vlastné finančné prostriedky napr. cestu na súd na pojednávanie vo veci úpadcu alebo do miesta sídla úpadcu v súvislosti s výkonom funkcie správcu, a je účastníkom konkurzu až do okamihu, keď takáto jeho pohľadávka proti konkurznej podstate je uspokojená. (...)

Podľa § 7 ods. 1 ZKV platného a účinného v čase začatia konkurzného konania vedeného na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 51-24K 35/96 účastníkmi konkurzu sú veritelia, ktorí uplatňujú nároky (ďalej len „konkurzní veritelia“), a dlžník.

Podľa tejto právnej úpravy sú účastníkmi konania všetci veritelia, ktorí si uplatňujú nároky, a to bez ohľadu na formu uplatnenia nároku. Účastníkmi konania sú teda veritelia,

ktorí podali prihlášku podľa § 20 ZKV, ale aj všetci ostatní veritelia, ktorí si uplatňujú svoje nároky u správcu. A keďže správca má pohľadávku proti podstate a sám si ju uplatní, stáva sa veriteľom v zmysle citovaného ustanovenia ZKV, a to znamená že je účastníkom konkurzu. (...)

Správca konkurznej podstaty je účastníkom konkurzného konania aj podľa judikatúry. Podľa judikátu č. Ro 90/2001 (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. mája 2001, sp. zn. 7 Obo 109/2001) v postavení účastníka konania je správca len v prípade, ak ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o zbavení jeho funkcie, pričom mu patrí aj právo opravného prostriedku proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, ktorým bol zbavený funkcie správcu.

Keďže v prípade mnou vznesenej predmetnej námietky zaujatosti (...) šlo o konanie, v ktorom bolo rozhodnuté o mojom zbavení funkcie správcu konkurznej podstaty, tvrdím, že som účastníkom konania a mám právo vzniesť námietku zaujatosti».

Podľa sťažovateľa to, že najvyšší súd 31. augusta 2005 meritórne rozhodol o jeho odvolaní zo 6. mája 2005 proti uzneseniu krajského súdu č. k. 51-24 K 35/96-2037 z 11. apríla 2005, ktorým bol zbavený funkcie správcu konkurznej podstaty, verifikuje jeho tvrdenie, že najvyšší súd ho „ako správcu konkurznej podstaty úpadcu pokladal za osobu oprávnenú podať odvolanie, a teda ma pokladal za účastníka predmetného konania.

Z vyššie uvedeného podľa môjho právneho názoru zároveň vyplýva, že ako účastník konania oprávnený podať odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o mojom zbavení funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu mám právo nielen podať opravný prostriedok proti takémuto rozhodnutiu, ale mám aj právo vzniesť námietku zaujatosti proti sudcovi prvostupňového súdu, ktorý o predmetnom rozhodnutí (teda o mojom zbavení funkcie správcu konkurznej podstaty) rozhodol“.

V súvislosti s napádaným rozhodnutím najvyššieho súdu sťažovateľ poukázal aj na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. Ndob 612/03 z 8. decembra 2003, ktorým najvyšší súd na základe jeho námietky zaujatosti ako správcu konkurznej podstaty úpadcu KAS Kuhajda a spol., s r. o., D., vylúčil konkurzného sudcu z prejednávania a rozhodovania v konkurznej veci vedenej pod sp. zn. 51-24 K 194/96. Najvyšší súd v tomto uznesení uviedol: „Aj keď

správca konkurznej podstaty v zmysle ustanovenia § 7 zákona o konkurze a vyrovnaní nie je účastníkom konkurzného konania, je v tomto konaní samostatným procesným subjektom so špecifickým postavením, o právach ktorého sa v určitom štádiu konkurzného konania rozhoduje. Nadriadený súd preto jeho návrh v zmysle § 14 O. s. p. prejednal ako návrh oprávnenej osoby.“

Na potvrdenie právneho názoru o tom, že správca konkurznej podstaty je účastníkom konkurzného konania, a teda je osobou oprávnenou podať proti konkurznému sudcovi námietku zaujatosti a žiadať o jeho vylúčenie, sťažovateľ poukázal na ďalšie tri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. Ndob 370/03 z 26. augusta 2003, sp. zn. Ndob 371/03 z 21. augusta 2003 a sp. zn. Ndob 369/03 zo 16. septembra 2003, ktorými najvyšší súd na návrh správcu konkurznej podstaty vylúčil konkurzného sudcu z prejednávania a rozhodovania konkurznej veci.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo JUDr. I. K. (...) domáhať sa svojho práva na nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Ndob 45/2005 zo 14. 6. 2005 porušené bolo.

2. Zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Ndob 45/2005 zo 14. 6. 2005 a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Základné právo JUDr. I. K. (...) domáhať sa svojho práva na nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním a rozhodovaním Krajského súdu v Banskej Bystrici konajúcim sudcom JUDr. A. M. v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 51-24 K 35/96 porušené bolo.

4. Zakazuje Krajskému súdu v Banskej Bystrici konajúcim sudcom JUDr. A. M. pokračovať v porušovaní základného práva JUDr. I. K. (...) a prikazuje Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby obnovil stav pred porušením základného práva JUDr. I. K. (...), a to tým, že predseda Krajského súdu v Banskej Bystrici prideli konkurznú vec vedenú na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 51-24 K 35/96 inému sudcovi určenému podľa rozvrhu práce.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia JUDr. I. K. (...) na účet advokáta JUDr. D. P., B., tak ako budú Ústavným súdom Slovenskej republiky priznané, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

6. JUDr. I. K. (...) priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50.000,- Sk (slovom: päťdesiatisíc slovenských korún), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodovaním Krajského súdu v Banskej Bystrici v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 51–24 K 35/96, ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Ndob 45/2005 zo 14. júna 2005.

1. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndob 45/2005 zo 14. júna 2005, ústavný súd pripomína, že podľa jeho ustálenej judikatúry je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné tiež uviesť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). Všeobecné súdy poskytujú ochranu plynúcu z citovaného článku ústavy tak, že postupujú v konaní súc viazané procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom podstata námietok sťažovateľa spočíva v tom, že nesúhlasí s právnym názorom najvyššieho súdu, podľa ktorého „správca konkurznej podstaty nie je účastníkom konkurzného konania, preto ani námietku zaujatosti voči sudcovi podať nemôže“.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu okrem iného vyplýva:

„Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 O. s. p.). Podľa § 15a ods. 1 O. s. p. účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť. O tomto práve prvostupňový súd účastníkov poučí. Podľa § 7 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní účastníkmi konkurzu sú veritelia, ktorí podali návrh na vyhlásenie konkurzu, veritelia, ktorí prihlásili svoje pohľadávky podľa § 20 a dlžník. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia účastníkmi konkurzu sa stanú aj veritelia pohľadávok proti podstate (§ 31 ods. 3) a veritelia pohľadávok podľa § 31 ods. 1 písm. a) až c), ak ich nárok nebol uspokojený a uplatnili pohľadávku na súde, ktorý vyhlásil konkurz, žalobou, prihláškou, alebo ak sú zahrnutí do zoznamu na účely rozvrhu (§ 29 ods. 1). Z uvedeného je zrejmé, že správca konkurznej podstaty nie je v konkurznom konaní v pozícii účastníka konania, ale je len osobou na konaní zúčastnenou. Ako zvláštny procesný subjekt má samostatné postavenia ako voči úpadcovi, tak voči konkurzným veriteľom a nemožno ho považovať za zástupcu konkurzných veriteľov, ani za zástupcu úpadcu. Účastníkom konania je len vtedy, ak uplatňuje odmenu a náhradu výdavkov, ak tieto nároky neboli uspokojené pred vydaním rozvrhového uznesenia. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že v danom prípade nie je splnená podmienka konať o námietke zaujatosti vznesenej správcom konkurznej podstaty. Správca konkurznej podstaty nie je účastníkom konkurzného konania, preto ani námietku zaujatosti voči sudcovi podať nemôže. Nadriadený súd preto konanie o vylúčení sudcu Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. A. M. z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci zastavil.“

Podľa názoru ústavného súdu uvedený výklad najvyššieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny a za odporujúci čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto právneho názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu,

ktorý prijíma aj stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd aj keby nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánom zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že inak by sa mohla javiť otázka právnej neistoty vzhľadom na argumentáciu sťažovateľa o odlišných právnych názoroch najvyššieho súdu týkajúcich sa predmetnej problematiky. Základné práva, ktoré mu vyplývajú z čl. 1 ods. 1 ústavy, však sťažovateľ v tejto ústavnej sťažnosti nenapadol.

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta aj to, že „*konaním a rozhodovaním*“ krajského súdu v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 35/96 došlo k porušovaniu jeho označených práv.

2.1. Pokiaľ z obsahu sťažnosti vyplýva, že napadnutým „*konaním a rozhodovaním*“ krajského súdu malo dôjsť aj k porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, treba dodať, že „domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde“ podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa možno len v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ústavy). Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu však vyplýva, že sťažovateľ neuplatnil svoje práva (ohľadom námietok zaujatosti konkurzného sudcu) v medziach zákona pred všeobecnými súdmi, preto k porušeniu jeho práva „domáhať sa svojho práva na nezávislom

a nestrannom súde“ v danom prípade ani nemohlo dôjsť, a preto aj v tejto časti treba považovať jeho sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

2.2. Okrem toho ak sťažovateľ pod „*rozhodovaním*“ krajského súdu v napadnutom konaní mal na mysli, že ho konkurzný sudca uznesením č. k. 51-24 K 35/96-2037 z 11. apríla 2005 zbavil funkcie správcu, ústavný súd pripomína, že z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha právomoc ústavnému súdu zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (*mutatis mutandis* I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd občana je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Z predmetnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo a podal proti uzneseniu č. k. 51-24 K 35/96-2037 odvolanie, a preto vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať postup a uvedené rozhodnutie konkurzného správcu, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Obo 206/2005 z 31. augusta 2005, pričom odvolaniu sťažovateľa vyhovel a napadnuté rozhodnutie konkurzného sudcu zrušil (z uvedeného vyplýva aj to, že správca konkurznej podstaty má v tých štádiách konkurzného konania, keď sa rozhoduje o jeho právach, k dispozícii aj účinné prostriedky

nápravy). Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2006